

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата педагогічних наук, доцента,
доцента кафедри образотворчого мистецтва та дизайну Житомирського
державного університету імені Івана Франка Колесник Наталії Євгенівни
на дисертаційне дослідження **Тригуб Олени Леонідівни**
«Формування готовності майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти на
засадах міждисциплінарного підходу в мистецьких закладах вищої освіти»,
представлене на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Дисертаційне дослідження Тригуб О.Л. висвітлює актуальну для професійної освіти проблему, яка до цього часу досліджувалася фрагментарно і потребує виважених методологічних і теоретичних узагальнень. Актуальність виконаного дослідження не підлягає сумніву, оскільки пріоритетним напрямом діяльності нашої держави сьогодні є формування нової генерації майбутніх дизайнерів одягу, здатних не просто розвиватися у самоосвіті, але й формувати гармонійну особистість, спроможну використовувати отриманий арсенал компетентностей у реальних життєвих ситуаціях, розширювати його світоглядні орієнтири на засадах міждисциплінарного підходу в мистецьких закладах вищої освіти. Сучасне суспільство потребує розвитку нових тенденцій. Нині дизайн одягу вимагає від фахівців бути готовими до постійного самовдосконалення, оновлення своїх знань та вмінь у зв'язку зі змінами у суспільстві, технологіях та трендах моди. Самоосвіта стає ключовою в умовах швидкого темпу щодо формування готовності майбутніх дизайнерів одягу на засадах міждисциплінарного підходу в мистецьких закладах вищої освіти.

Модернізація вищої освіти в мистецьких закладах зумовлює зростання ролі міждисциплінарного підходу, що допомагає дизайнерам одягу охопити ширший спектр знань та навичок, а також окреслити розвиток академічної перспективи, сприяти створенню й удосконаленню навчальних програм в мистецьких закладах вищої освіти, допомагаючи здобувачам краще готуватися до викликів, що

чекають їх у майбутньому.

Враховуючи здійснений дисертанткою аналіз філософської, психолого-педагогічної, мистецтвознавчої літератури, низки державних документів – варто зазначити, що проблема дослідження виходить на рівень міждисциплінарної.

Структура дисертаційного дослідження Тригуб О.Л. логічна, коректна, дозволяє повністю виконати завдання дослідження і різнобічно проаналізувати проблему. У дисертації виражено й коректно сформульовано науковий апарат, визначено наукову новизну, обґрунтовано практичне значення роботи.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків, які можуть становити окремий результат дослідження, оскільки представляють комплексні методики діагностування щодо виявлення стану готовності майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти на засадах міждисциплінарного підходу в мистецьких закладах вищої освіти мотиваційного, когнітивного, діяльнісного, рефлексивного компонентів.

Дослідження побудоване на змістовній джерельній базі, яку дисертантка доцільно систематизувала. Вивчення такого значного масиву джерел (серед яких 54 іноземними мовами) дало Олені Леонідівні підстави для формулювання обґрунтованих наукових висновків, що засвідчили достатню методологічну культуру дисертантки. Олена Леонідівна особливу увагу приділяє категоріям «дизайн», «професійне мислення дизайнера», «дизайн-освіта» (с. 37 – 43), «міждисциплінарний підхід», «епістемологічний вимір» (с. 44 – 53) тощо.

Дисертанткою представлено змістову характеристику аналізу зарубіжного досвіду міждисциплінарного підходу до формування готовності майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти в мистецьких закладах вищої освіти (§ 1.3, с. 54 – 61).

Позитивним є створення структурно-функціональної моделі реалізації міждисциплінарного підходу до формування готовності майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти в мистецьких закладах вищої освіти (с. 127).

Заслуговує на увагу здійснений дисертанткою глибокий і ґрунтовний аналіз сучасного стану реалізації завдання формування готовності майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти на засадах міждисциплінарного підходу в

мистецьких закладах вищої освіти. У роботі запропоновано консолідований огляд наявності у змісті програм навчальних дисциплін для бакалаврів й магістрів спеціальності 022 «Дизайн» актуалізованого спрямування на формування компетенцій самоосвіти та міждисциплінарності (табл. 1.3, с. 64).

Автором подаються вперше визначені і теоретично обґрунтовані педагогічні умови реалізації міждисциплінарного підходу до формування готовності майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти в мистецьких закладах вищої освіти: міждисциплінарна інтеграція та структурування змісту спеціальних дисциплін для системної організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти; організація процесу формування готовності до самоосвіти за індивідуальною освітньою траєкторією та з опорою на особистісно-творчий потенціал; організація динамічного характеру навчально-педагогічної взаємодії; забезпечення міждисциплінарного зв'язку аудиторної та позааудиторної самостійної роботи.

Дисертанткою представлено діагностичний інструментарій дослідження сформованості готовності майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти, критерії і показники сформованості структурних компонентів готовності майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти та рівні їх сформованості (базовий, достатній, високий).

Заслуговують на увагу використання в освітньому процесі форм, методів, технологій формування готовності майбутніх дизайнерів до самоосвіти, а саме: міждисциплінарні лекції, практичні заняття, сценічний перформанс, середовищні акції, експозиції, майстер-класи, творчі майстерні, професійні конкурси; нові комбінації, дискусії, кейс-стаді, моделювання, проблемне навчання, ділові ігри, творчі проєкти, портфоліо особистих досягнень «Розробка авторського портфоліо», коучинг взаємодії викладача і здобувача вищої освіти; інтерактивні, інформаційні, креативно-ціннісні, проєктні технології.

Достатньо ґрунтовно і виважено побудована експериментальна частина дисертаційного дослідження. Тригуб О.Л. доведено, що показники, отримані в процесі педагогічного дослідження, та результати їх статистичного опрацювання, підтверджують робочу гіпотезу щодо ефективності професійної

підготовки майбутніх дизайнерів одягу в аспекті моделювання процесу формування готовності майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти на засадах міждисциплінарного підходу в МЗВО шляхом включення до змісту професійної підготовки мотиваційних тренінгів, симуляцій та компетентнісно орієнтованих практикумів; урахування змісту, цілей, мотивів, рівнів професійної підготовки фахівців, характеру міжпредметних зв'язків, а також інтеграції знань здобувачів вищої освіти з освітніх компонентів професійної та практичної підготовки, а також дисциплін вільного вибору.

Важливо, що в процесі експериментальної роботи автором було використано комплекс методів дослідження: аналіз нормативних документів, історико-педагогічний аналіз, теоретико-методологічний аналіз, понятійно-термінологічний аналіз, системний аналіз, моделювання.

Використовувалися також інші методи педагогічного дослідження: спостереження, бесіда, анкетування, систематизація, класифікація фактологічного матеріалу, психолого-діагностичні та статистичні методи.

За допомогою цих методів аналізувався не тільки рівень сформованості професійної готовності, але й сформованості готовності майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти у процесі виконання завдань, динаміка пізнавальних інтересів і мотивації навчальної діяльності в мистецьких закладах вищої освіти.

Висновки до розділів та загальні висновки з дослідження виважені, цілісні, комплексно й концентровано виявляють авторську позицію й високий рівень узагальнення теоретичного та емпіричного матеріалу. Додатки представляють ґрунтовне опрацювання діагностичного й практичного методичного матеріалу і можуть вважатися окремим результатом дослідницької роботи.

Дисертаційне дослідження Тригуб О.Л. має практичну спрямованість. Автором розроблено і впроваджено в практику навчально-методичний комплекс із дисципліни «Дизайн-проектування».

За матеріалами дослідження опубліковано достатню кількість робіт, серед яких необхідна кількість статей у провідних наукових фахових виданнях, затверджених МОН України, та виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз, у яких викладено ключові положення дисертації. Наукові

публікації дисертантки цілком відображають основний зміст дисертації. Текст дисертації структурований згідно рекомендацій МОН України; обсяг основного тексту знаходиться у необхідних межах. Хід та результати дисертаційного дослідження обговорювалися на значній кількості заходів різного рівня, що надає можливість зробити висновок про достатній рівень її апробації.

Попри значущість отриманих О.Л. Тригуб теоретичних, методичних і практичних дослідницьких результатів, маємо висловити деякі **зауваження і побажання** до дисертаційного дослідження, які носять переважно рекомендаційний або ж дискусійний характер, але можуть посприяти подальшим дослідженням у цій галузі, а саме:

1. У § 1.1., § 1.2. дисертантка пропонує уточнення сутності базових понять дослідження, проте доцільно було б більш ширше здійснити контент-аналіз дефініції «готовність майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти».

2. Робота значно виграла б, якби в ній було представлено аналітико-порівняльну таблицю формування готовності майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти на засадах міждисциплінарного підходу в мистецьких закладах вищої освіти в Україні та за кордоном.

3. Варто більш розгорнуто подати аналіз програм з фахових дисциплін підготовки майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти на засадах міждисциплінарного підходу в мистецьких закладах вищої освіти. Це дозволило б більш переконливо довести ефективність готовності майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти на засадах міждисциплінарного підходу за розробленою структурно-функціональною моделлю.

4. У тексті дисертації частково представлені некоректні формулювання редакційного характеру, стилістичні та граматичні неточності.

Зазначені зауваження і побажання мають, однак, дискусійний характер і не знижують теоретичного, методичного й практичного значення виконаної Тригуб О.Л. дисертаційної роботи «Формування готовності майбутніх дизайнерів одягу до самоосвіти на засадах міждисциплінарного підходу в

мистецьких закладах вищої освіти». Дослідження є самостійним, завершеним. Дисертація виконана згідно чинних вимог до наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», відповідно до профілю разової спеціалізованої вченої ради ДФ1/2024 в Київському національному університеті технологій та дизайну, відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (Постанова Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р.), а її автор **Тригуб Олена Леонідівна** заслуговує на присудження ступеня доктор філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 Освіта/Педагогіка.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри образотворчого мистецтва та дизайну
Житомирського державного
університету імені Івана Франка

Наталія КОЛЕСНИК

ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ:
Начальник відділу кадрів Житомирського
державного університету
імені Івана ФРАНКА

